

Visita als nambya-1

***“Llavors,
el pare jove,
el xicot
infinitament
pobre que ens ha
convidat, s’acosta
amb un gall entre
els braços,
davant del pit
i fa gest de
voler-me’l
regalar. Deu ser
l’únic pollastre
que té, jo no
n’havia vist cap
altre entre les
poques gallines,
és, amb tota
certesa, una part
important de tot
el que posseeix
en aquest món,
i me’l regala
davant de la gent
que ens
acomiaada.”***

A mig matí enfilem la pista de terra que es va perdent i desfent a poc a poc segons pugem seguint la vora del riu i entrem en terreny més aspre i apartat. Alexandre Alapont condueix el vehicle tot terreny, i els passatgers –la meua filla i jo– ens ho mirem tot com una gran novetat: el riu sec com un dels nostres barrancs, l’herba que és ja només palla groga, els arbres verds i grisos i els arbres pelets i sense fulla, una vegetació desconeguda i eixuta. Ací el mes d’agost és el final de l’hivern i, com cada any, fa sis mesos que no cau ni una gota de pluja. De novembre a febrer plourà tot el temps, i llavors el paisatge serà una selva espessa, els rius aniran plens d’aigua, els animals menjaran herba fresca i la gent podrà plantar la dacsa i el mill que els alimenta tot l’any. Trobem vaques disperses, de color canyella i banyes molt llargues, algunes cabres, gallines desorientades, i de tant en tant un babuí o alguna altra espècie de mona. Trobem casetes rodones fetes de fang i palla, tanques de pals i rama seca, molts xiquets que corren cap a nosaltres quan veuen passar el vehicle, ens saluden i riuen, homes amb aire de no tenir cap ocupació a la vista i dones de moltes edats, totes atrafegades, la meitat amb una criatura enrotllada a l’esquena. No sé si existeix una Àfrica més profunda que aquesta, o almenys aquesta és tan fonda i remota com qualsevol altra. A migdia ens esperen a dinar en un poblat una mica distant.

En diem “poblat” però ací, com en extenses regions africanes, no hi ha hagut mai res que es parega a un poble amb construccions agrupades, places i carrers. Cada recinte, apartat dels altres, camuflats entre la vegetació, és un petit món en ell mateix, una casa, una família. Una cabana per als pares (o per al pare i l’esposa principal, amb una altra cabana per a l’altra esposa, si n’hi ha), una per als fills, una per a les filles, una per a la cuina i el pobre rebost, una per a les gallines, una per guardar el gra, i tot el conjunt rodejat d’una tanca irregular. La casa on ens conviden a dinar és d’un xicot jove, casat fa poc més d’un any, i per tant les cabanes del recinte són poques i recents: també és poca i pobra la terra que treballa, molt escasses les gallines, no posseeix ni una vaca i només té tres o quatre cabres com a tot capital. Però ens ha convidat

a dinar perquè anem a visitar al seu primer fill, que trau el caparró entre bolquers i llanes de color rosa, i el pare n’està visiblement orgullós: és un mascle. La mare és molt jove i molt bonica, somriu sense parar, i ella i el marit dipositen suaument la criatura en terra, sobre el llindar de la cabana principal, i ens demanen que li fem una foto. Abans hem saludat els parent i veïns que han acudit per assistir a la visita: els nambya són molt saludadors, i en una hora estrenys més mans que en una setmana a Europa.

A la cabana principal, on entrem a dinar, hi ha una tauleta i quatre cadires, que algun veí els ha deixat a fi que els visitants no hagen de menjar seguts a terra. Perquè els amos no posseeixen encara cap moble, absolutament cap: sense el préstec dels veïns, l’interior de la cabana, acabada de construir, estaria perfectament i rigorosament nu. Crec que tenen una estora per dormir, i això és tot. Mengem la pasta de farina de mill, fent boles amb la mà i sucant-les en la salsa de la gallina que han guisat en honor nostre. Ens rentem sumàriament els dits en una palangana, i s’ha acabat el dinar. Després conversem una llarga estona amb familiars i coneguts (és a dir, hi conversa Alexandre Alapont, que parla amb tanta fluïdesa el nambya com el valencià, no debades fa quaranta anys que viu per aquestes parts), visitem encara altres parents que viuen a prop, i ja és hora d’anar-se’n. Llavors, el pare jove, el xicot infinitament pobre que ens ha convidat, s’acosta amb un gall entre els braços, davant del pit i fa gest de voler-me’l regalar. Deu ser l’únic pollastre que té, jo no n’havia vist cap altre entre les poques gallines, és, amb tota certesa, una part important de tot el que posseeix en aquest món, i me’l regala davant de la gent que ens acomiaada. Un gest d’Alexandre evita el meu refús del regal i l’ofensa greu que l’hauria acompanyat. Ajunte les mans per agrair l’obsequi, les estenc després i agafe el gall de plomes lluents, verdes i roges. És com si jo, després de dinar un desconegut, li regalara el meu cotxe nou, és una generositat que torba l’esperit i commou les entranyes. No ens entendríem mai, els nambya i nosaltres. Quina poca cosa els nostres regalets, la nostra quota a l’ONG preferida, la nostra idea de solidaritat, i pot ser només verbal i a distància. Quina miserable cosa, tot això, al costat d’aquell pollastre.